

ŽELEZNIČAR

Glasilo „Saveza železničariev“
v Jugoslaviji.

Izhaja 1. in 15. v mesecu.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo
se nahaja v Ljubljani, Šelenburg. ul. 6.

Naročnina:

za celo leto 40 K
za pol leta 20 „
za četrt leta 10 „
Posamezna številka K 2 K.

Štev. 22.

V Ljubljani, 15 decembra 1921.

Leto XIII.

Mesija.

Zadnji teden v letu je posvetila katoliška cerkev v spomin najglobokejše skrivnosti svoje vere, spominu, da se je učlovečil sin božji, spominu na rojstvo odrešenika sveta. Naj kdo že misli kakorkoli o dejstvih, ki so podlaga tej veri, vendar ne more odrekati tej dogmi globokejšega smisla in visoke idejne vrednosti. Sin božji se je učlovečil, da prinese med človeštvo, dotlej zakopano v temo životarjenja, zarek božanske velične, ki ga naj dvigne iz mračnih nižin vsakdanjega trpljenja, ki naj vžge v njem vedno živo gorečo hrepenenje, k delu, ki ne konča s potekom življenja zemljana.

Po vsem svetu je zmagovala katoliška vera, po vsem svetu je nabirala svoje armade, da jej izvojuje zmago. In bili so časi, ko je bila katoliška cerkev absolutna gospodarica sveta, ko je odtehtala papeževa beseda več nego beseda vseh kraljev. Čeprav se je manjšala v zadnjih stoletjih posvetna sila Rima, vendar je imela in še ima velikansko moralno oblast. Saj ni čudno to dejstvo. Večina vladarjev evropskih velesil je rimskih katolikov in ti ne zamude nobene prilike, da se ne poklonijo globoko Kristusovemu zastopniku na zemlji. In vladarjevemu zgledu sledijo državljani, deloma iz prepričanja, deloma zato, ker obračajo plašč po vetru. To so neoporečna dejstva, a vendar tako brez dna med prepričanjem in dejanjem. Ogromna večina evropskih narodov je prepričana, da se je pred tisočletji resni-

čno učlovečil sin božji, — da je od takrat takorekoč vsak človek — saj je bil poslan sin božji vsemu človeštvu — drobec one neizmerne tajne božje sile, ki je tako velikanska, da ne pade brez njene volje niti las s človešk glave, a ko se je vračal v tisočdevetstoštirinajstič, petnajstič, šest-, sedem- in osemnajstič spomin na oni veliki dogodek, je bilo evropsko človeštvo zapleteno v najkrvavejšo vojno, je bil izbrisan iz njegovega čela znak božanstva in narava divje zveri je obvladovala mišice, čustva in možgane. Strahovit propad!

Kje je orjak, ki zgradi most med prepričanjem in dejanjem?

Kje na vsem svetu je sila, ki pozna tir, po katerem naj hodi človeštvo, da pride zopet v ravnovesje njegovo sveto poslanstvo in njegovo delo? Ali naj živi človeštvo vedno v tem strašnem kolobarju, da se pripravlja v miru na vojno in v vojni zopet na mir? Če je usojeno človeštvu, da se odigrava njegovo dejanje in nehanje za vse večne čase le med tema dvema tečajema — mir, vojna — vojna, mir — potem je življenje njegovo blaznost, potem je boljše, da odplavi vesoljni potop vse do zadnjega bitja . . .

Orjak, ki ozdravi človeštvo, ki ga pripelje iz večnih blodenj med spoznanjem pravega in med delom za pravo, ki mu pokaže smer preko onega strahotnega kolobarja iz strjene človeške krvi, ta orjak se že drami, razteza, narašča: Nov Mesija, včloveči božanski duh, ki dvigne zapeljano človeštvo iz nizkotnega poželenja poedincev, po oblasti, bogastvu, zatiranju

k osrečujočemu delu za blagor vseh, Mesija našega stoletja — socializem. Kako priprosto je nauk socializma, tako enostaven, da ga razume otrok, a tudi tako veličasten, tako neizmerno globok, da očara tudi največjega modrijana. V katerem filozofskem sistemu, v kateri verski resnici je izraženo prastaro hrepenenje, po enakosti preprostejše, kakor v socializmu, ki ne priznava nezasluzenih prednosti ne rojstva ne bogastva?

Ali ni tako enostavno, tako priprosto, da ne dopušča prav nobenih zavijanj, če razglašajo socialisti, naj postane le delo — merilo za vrednost posameznika? In kaj odločuje danes, kaj prinaša danes slavo pojedincem? Potem pa: Koliko privlačnost ima socialistična veda za najumnejšega, ker mu odpira pot na nerazorane njive bodočnosti in mu daje priliko, da seje seme, iz katerega vzkljuje sreča za vse človeštvo.

Da, novi Mesija, orjak, ki osreči človeštvo, je že na pohodu. Zbira armade, kliče zatirane, drami mlačneže, da jih popelje v boj in zmago. Ali ta boj, če prav gre za življenje in smrt — smrt krivičnemu družabnemu redu, a življenje novi organizaciji družbe — ni nasilen, ni krvav. Socializem gre v boj, da konča enkrat za vselej krvave poboje, gre v boj z umom svitlim mečem. Milijone proletarcev je že predramil, a še je prešibka njegova armada, še je treba novih milijonov, da postane zmagoslavna.

Ko se zopet pogreza eno leto strašne revščine med ubogimi v večnost, naj se

LISTEK.

Lakota.

(Konec.)

Gladen je bil. Kaj je neki to? Vsaki dan prihajajo tatovi pred sodišče, ki se izgovarjajo, da so bili gladni. Vsaki dan. — Pri drugih sodiščih je menda tudi tako. Mar je toliko gladnih ljudi na svetu? In kaj je vendar ta glad, da ljudje radi njega kradejo? Kako je mogoče krasti? Krasti!! Že beseda je tako gnjusna, da se je mora človek prestrašiti. Krasti je grdo, nepošteno, nečastno, a vendar kradejo ljudje, baje za to, ker so gladni. Kaj je toraj ta glad, ki zapeljuje ljudi, da pozabijo zakon, poštenje, čast?

Ves dan se je vrtela ta misel sodniku po glavi. Nikakor ni mogel razumeti, kako more glad — nekaj imaginarnega, neko prazno čustvo — toliko ljudi prisiliti, da kradejo. On ni hotel verjeti, da bi mogla biti v lakoti res kakšna sila. A vendar mu

je bilo čudno, da se izgovarja toliko ljudi z lakoto.

Kaj je toraj glad? Ako ima res toliko tajne moči, da prisili človeka k tatvini, tedaj je on morebiti mnogo ljudi po krivem obsodil. Kaj, ko bi sam spoznal, kaj je vendar ta glad?

Ta misel ga ni več zapustila. Seveda določuje zakon točno in strogo kazni vsakemu hudodelcu. On se je vedno ravnal po zakonu. A morebiti — kdo vé? — morebiti vendar ni prav storil? Vsekakor se hoče prepričati.

In ko se mu je misel ustanovila v glavi, jel je takoj pripravljati vse, kar je bilo potrebno, da izvede svoj namen. Ženo in dečo je poslal v kopelj ter jim dal s seboj ves denar, kar ga je imel. Potem je pregledal celo stanovanje, da bi ne ostala kje kašna jedila.

Ko je bil spremil ženo na kolodvor ter se vrnil domov, poželel je takoj kakšnega jedila. Resni mož se je tiho nasmel. Ta želja se je vzbudila gotovo le radi tega, ker se je namenil gladovati. To je bila

neka povsem naravna reakcija. Kadar pozabi svoj namen, bode že bolje. Vendar pa se ni mogel znebiti misli, da gladije. Neumnost! Opoldne je še jedel kakor vsaki dan. Toraj še ne more biti gladen. Morda si tudi tatovi le domišljujejo, da so lačni? Eh, kaj bi se ukvarjal s takimi mislimi! Rajše pojde v kavarno. A spomni se, da nima denarja. Obrne se toraj in premišljuje, kaj bi storil. Nič mu ne ugaja. Brez namena hodi po trgu semtertje. Spomni se, da se mu je družina odpeljala. Druga leta je v takem slučaju vedno mislil na ženo in otroke. Letos pa ne more. Sam ne vé, kaj prav za prav misli. H koncu postane nevoljen. Nič mu ne ugaja. Ovratnik se mu dozdeva preozek. Ako se mora na cesti komu izogniti, se razjezi ter pogleda nesrečneža srdito, kakor bi mu hotel prisoditi nekaj let ječe. Ko pogleda na uro, vidi, da je hodil skoraj štiri ure brez namena, brez cilja in brez pravih misli okolo. Nameni se domov, hoteč kaj čitati. Prišedši v stanovanje, mu zopet ni nič všeč. Zopet bi rad kaj jedel. Sedaj je pač menda res

spomni vsak proletarec svojega visokega poslanstva. Da, vsak proletarec, ker le sklenjene vrste zatiranih, zaničevanih sužnjev kapitalizma, premagajo stare ma-like sedanje družbe.

Ni vreden imena proletarca oni, ki gleda od strani, kako hite njegovi bratje, da pogazijo s trdimi koraki stoglavo kačo kapitalizma, ki sika na vse strani strup in ogenj. Proletarec ne sme biti kakor ptica pod nebom, ki ne seje, a vendar žanje, proletarec je v pravem pomenu besede oni, ki po svojem suženjskem delu v kapitalistični tlaki že razmišlja o zgodovinski nalogi svojega razreda, ki razširja med nevednimi nauk Mesije, ki utrjuje omahljivce o neovrgljivi resnici socializma. To pa bodi sveto prepričanje vsakega proletarca, da je na edino pravi poti, če stoji neomajano kakor skala v socialistični armadi, da izvršuje najplemenitejšo nalogo, če zbira nove učence socializma. Bodimo neumorni sejalcji, da bo stoteri sad delež onih, ki pridejo za nami.

Za zvišanje plač in službena pragmatika.

V petek, 9. t. m. se je vršil v veliki dvorani hotela „Union“ v Ljubljani zelo dobro obiskan železničarski shod, ki ga je sklicalo mezdno vodstvo koaliranih železničarskih organizacij. Gospod Korošec je poročal o poteku konference vrhovnega vodstva koaliranih organizacij dne 30. novembra. Obrazložil je križev pot pri raznih inštancah in naznanil obljube raznih vladinih reprezentantov, ter posameznih parlamentarnih klubov. Za g. Korošcem je poročal sod. Nachtigal kot zastopnik delavcev v vrhovnem vodstvu koalicije. Konstatira, da je v koaliciji zastopanih 99% uslužbencev. Današnji shod ima predvsem ta pomen, da povemo javnosti na glas, da tako kot je šlo do danes, ne pojde več, ker to, kar mi zahtevamo za svoje nevarno in odgovorno delo je, človeško življenje za pošteno delo. Ta shod naj bo pa tudi lekcija, vsem onim političarjem, ki imajo vedno polna usta hvale za nas, ka-

gladen. Čitati ne more, morda zato, ker je preveč truden. A kaj bi drugoga delal? Nekaj časa se sprehaja po sobi, potem pa sede v naslonjač. Jedij ni v hiši; sploh je noče, ker želi spoznati glad. A piti mora. Napije se toraj vode. Čudno. Navadno ne more piti več vode, kakor malo čašo, danes je pa popil več velikih kozarcev. A sedaj mu je jako čudno v želodcu. Sedaj bi rajše kaj jedel.

Da pozabi svoje misli, vleže se v postelj, a dolgo ne more zaspati.

Ko se zjutraj zbudi, obleče se hitro ter odide v urad. Počuti se sicer slabega, a ker ima pri sodniji mnogo dela, pozabi na včerajšnje misli. A ko zapusti pisarno, se iste takoj povrnejo ter ga nadlegujejo še bolj, kakor včeraj. Dozdeva se mu, da se je pridružila težkim mislim še neka telesna bolešt. To prihaja gotovo iz želodca. To je menda že glad. Počuti se že jako slabo. Vsi udje ga bole, kakor bi bil prav močno pretepen. Čuti tudi, da mu je želodec prazen. Gredoč mimo neke gostilne, zadiše mu razne pečenke in instinktivno

dar so volitve, kakor hitro so pa te končane, pozabijo na nas. Danes jim hočemo pokazati, da smo složni in, da bomo ravno tako složno nastopali proti vsem onim, ki nam osekajo kos kruha, v trenutku ko hočemo popraviti sramotno slžbeno pragmatiko. Še vedno se najdejo podleži, ki izdajajo proti nam hujskajoče letake. To so hudodelci in izdajalci interesov železničarjev.

Gospod Černigoj je v imenu uradniškega društva podal izjavo solidarnosti z ostalim osebjem. Uradniško društvo je bilo na pravi poti, ko je že od početka iskalo stika z ostalim železniškim osebjem. To, kar smo 20. novembra v Zagrebu sklenili, to mora trajno ostati. Na nas je, tovariši, da to vzdržimo. Uradništvo bo šlo v boj za poštene zahteve.

Gospod Beltram je v imenu prometne zveze podal svojo solidarnostno izjavo in naglašal, da naj ta koalicija ostane trajna za vse železničarske zahteve. Kar moramo pri tem upoštevati je to, da se radi političnih prepričanj posameznikov ne sovražimo. Politična toleranca je predpogoj skupnega dela. Tudi železničarske zahteve morajo biti v skladu s prebivalstvom v državi. Ne zaupajte nikomur, glejte tudi meni na prste.

Gospod Jernejčič je govoril v imenu upokojencev, ki so dali vse svoje moči železniškim upravam, pa morajo sedaj trpeti pomanjkanje in glad v družini. Prosi, da se koalicija zavzame tudi za te največje siromake.

Gospod Urbančič je v imenu Zveze poštinih uslužbencev pozdravil zborovanje in izjavil solidarnost z železničarji. Nato se je priglasil k besedi narodni poslanec Kopač, ki je izjavil, da se je soc. dem. poslanski klub mnogo pečal z vprašanjem železničarjev ali na žal po večini brezuspešno, to pa zaradi tega, ker se pri nas menjajo vlade kot gobe po dežju. Osebo morda ni nikdó tako zadovoljen, da se mu je posrečilo izvršiti misel po skupnem nastopu. Ali oni se zelo motijo, ki mislijo, da bode zadostovalo, da se združimo ad hoc za dosego najnujnejših zahtev. Treba bo, da železničarji uvidevajo, da je dosti ena

hoče stopiti v sobo. Spomni se, da nima denarja in da noče jesti. Prav za prav — morda bi le jedel vzlic svojemu namenu, ako bi le imel denarja. Da, gotovo bi bil jedel. Kaj treba njemu gladovati? Njegov namen ni nič drugoga, kot nekaka neunna sentimentalnost. Ljudem v njegovem položaju ni treba trpeti lakote. A kaj naj stori? Najbolje bi bilo, da si izposodi kje denarja? A kje? Nekaj znancev sicer ima, ki bi mu lahko posodili, a kaj naj jim poreče? — No, to ni mogoče, ker bi se osmešil. Pač — jednega prijatelja ima, kateremu lahko vse pove. Napoti se toraj v njegovo stanovanje, a zaman. Prijatelj je odpotoval. Kaj toraj sedaj? Naj bi šel zopet lačen spat? Ne, ne! Sedaj že ve, kaj je glad. To je res jako neprijetno čustvo, hudo čustvo. Ni se čuditi, ako neizobražen človek, kadar je lačen, res kaj ukrade.

Vse ga že boli. Knjiga mu pride na misel, a takoj je prepričan, da danes ne more čitati. Sedaj nima druge misli, druge želje, kakor da se najé. Ude mu obhaja nekaka mrzlica. Ali je to nervoznost — ali

močna železničarska stanovska organizacija in da je potrebno izgraditi jo na razrednem stališču. Zakaj potrebujejo železničarji sedem železničarskih organizacij? O tem je treba razmišljovati in našli bomo pravo pot, ki vodi do strnjene fronte proletarcev, ki bo čvrsta zadosti, da jo postavimo v boj proti enotni fronti kapitalizma. Ne strinjam se z gospodom Beltramom, ki pravi, da železničarji ne smejo zaupati nikomur; obratno trdim, da je zaupanje odbornikom te koalicije potrebno, da bodo naslanjajoč se na vaše zaupanje tudi lahko v vašem imenu zastopali vas na merodajnih mestih.

Po kratki repliki gospoda Korošca je bila resolucija, ki izraža zahteve železničarjev sprejeta in je predsednik zaključil ta za železničarje velepomemben shod.

Resolucija, ki je bila sprejeta na tem shodu se glasi:

a) da se izplača celokupnemu železniškemu osebju kot nujna pomoč 13. mesec z vsemi dokladami, delavcem naj se zaračuna 30 delavnih dni.

b) Da se celokupnemu osebju povišajo vsi dohodki za 50 odstotkov.

c) Da se umakne iz zakonodajnega odbora narodne skupščine projekt železniškega zakona, kateri je bil predložen od strani ministrstva saobračaja; da se predloži narodni skupščini načrt zakona iz meseca maja 1920 z vsemi protipredlogi kot podlaga za razpravljanja; skliče se naj anketa koaliranih organizacij v svrhu podanja strokovnih podatkov.

d) Da se napravi čimpreje službena in delavna obleka, zimska pa takoj. —

a) Da se takoj revidirajo krivice **odpuščenih železničarjev** ob priliki aprilske stavke.

b) Da se takoj revidira naredba ministrstva saobračaja glede izvrševanja **administrativnih in disciplinarnih kazni** nad osebjem.

c) Da se strokovno koalirane železničarske organizacije priznajo od strani ministrstva saobračaja in oblastnih direktij kot zastopnice železničarjev, katere imajo pravico posredovanja.

glad? Čustva, ki ga navdajajo, so vedno divja, živalska. Jest, jesti hoče! Hodeč po ulicah, opazi neko kavarno, v katero večkrat zahaja. Brez pomisleka stopi vanjo. Marker, ki ga pozna, mu prinese takoj kavo in kruh. Sodnik hitro poje in popije; rad bi bil jedel še več kruha, a sramoval se je zahtevati ga. Vzame časnik v roko, a tudi tega ne more čitati. Markerju pravi, da je pozabil denar doma. Pri teh besedah ga oblije rudečica. Potem odide domov. Truden je, da ga komaj noge nosijo. Prišedši domov, vleže se takoj v posteljo. Dozdeva se mu, da je bolan. Oči ga pečejo, glava mu gori, vsi udje se mu tresejo. Dolgo ne more zaspati. Ponoči ga mučijo težke sanje. Ko se zbudi, mu je jed prva misel. Poišče zopet prijatelja, a nje ga še ni doma. Brzojavil bi rad ženi, naj mu pošlje denarja. A nima potrebnega denarja za brzojav. V urad ne gre. Čuti, da ne more delati. Divje misli, ki so ga včeraj obhajale, pojačijo se danes. Ljudi, katere sreča na ulici, gleda tako srpo, kakor bi bili vsi njegovi sovražniki. Nehote misli:

a) Da se podvrže uredba o prevodu na dinarske plače reviziji v svrhu pravičnega izenačenja bivših avstrijskih, ogrskih in bosanskih osnovnih plač.

b) Da se povrne zakonita pravica na stanarino onemu osebju, kateremu je bila stanarina odvzeta pri prehodu na dinarske plače.

c) da se poviša pavšal za službene obleke uradnikov.

d) Da se povišajo doklade za nočno službo na ono višino, katero uživajo uslužbenci beograjske direkcije.

e) Da se povišajo potni stroški in to trošnine za aktivno osebje za 50 odstotkov; a kilometražna po tablici, izdelani meseca maja 1920.

f) Da se vsem uslužbencem, ki so premeščeni iz službeih ozirov in nimajo stanovanja ter žive v dvojnem gospodinjstvu, izplačajo skrčene dnevnice.

Naši delegati v Beogradu.

Dne 20. novembra so se sestali v smislu sklepa zagrebske konference naši delegati v Belgradu, da predložijo v imenu „Saveza“ koalicijskem odboru sledeče predloge:

1. Z veljavnostjo 1. novembra 1921 se ima celokupnemu osebju zvišati za 50 odstotkov dohodke po ključu za 30 dni v mesecu.

2. Z ozirom na nizke plače, naj se izplača enkratna pripomoč (kot 13. mesec) v višini celokupnega dohodka vsekega železničarja.

3. Takojšnje povračilo že vplačanih prispevkov v potrošačko zadrugo.

4. Osebju, ki mu po predpisih pritiče službena obleka, naj se ista nabavi, in sicer zimska takoj, a druga v teku dveh mesecev.

5. Naj se **takoj** ukine sistem ogromnega globljenja osebja.

6. Naj se izdela nov železniški zakon ob sodelovanju osebja potom njegovih stanovskih organizacij.

oni so siti, a jaz sem lačen. Čuti, da bi v tem duševnem razpoloženju lahko človeka ubil. Njegove telesne bolečine so vedno večje. Posebno v želodcu in okolo srca ga vse boli. In vsi udje so mu slabi. Misli so mu nejasne. Rad bi nekaj storil, a ne vé kaj. Vonj jedil iz gostilen ga neizrečeno draži. Kadar zadiši pečenka, bi najraje razbijal in ubijal. Da bi se temu izognil, odide iz mesta. A tudi v gozdu nima miru. V goščavi najde neke druule in jih pozoblje. Sedaj očuti še bolj glad, ter se nameni nazaj v mesto. Jest mora, naj se zgodi, kar hoče. Spomni se, da ima uro in verigo, katero bi lahko zastavil. A ko pride v mesto, vidi, da je zastavnica zaprta. Neko grozno, obupno čustvo se ga polasti. Rad bi jokal, a obenem ubijal. V tem trenutku sovraži celo človeško družbo, ter jo v srcu divje proklinja. Kar opazi pred neko prodajalnico venec klobas. Ne da bi kaj mislil, odtrga eno in jo začne kar na ulici jesti. — V tem hipu položi stražnik roko na njegovo ramo.

7. Zjednačenje plač nekdanjih M. A. V. uslužbencev z ostalim osebjem, pretrpljeno škodo se ima nakladiti.

8. Vse one železničarje, ki so bili ob priliki lanskega štrajka odpušteni iz službe in kateri niso ničesar drugega zakrivali kot to, da so bili solidarni s svojimi tovariši, se ima sprejeti v službo, ker so nedolžni in za upostavitve rednega prometa **nujno** potrebni.

9. Železniškim ravnateljstvom naj se da navodila, da priznajo pri intervencijah zastopnike javno priznanih stanovskih organizacij.

Konferenca strojevodij.

V Zagrebu se je vršila 27. novembra druga konferenca strojevodij. Prisotnih je bilo 28 delegatov iz 18. kurilnic iz Hrvaške, Slavonije in Slovenije.

Sodrug Jan je otvoril konferenco, izrekajoč sožalje ponesrečenemu sodrugu Bergantu. Razlaga v kratkih in jedrnatih besedah bedo, v kateri živi ta kategorija uslužbencev, ki ima najtežjo in najodgovornejšo službo. Mi moramo zahtevati, da se upoštevajo v pragmatiki iz leta 1907 pridobljene pravice. Prej smo dosegli končno plačo v 24. letih, sedaj pa po 30. letih. Pri zjednačenju plač smo izgubili toliko razredov, odvzeta nam je stanarina in družinske doklade, so se skrčile. Zahtevamo svoj poseben stalež. Jeličev projekt službene pragmatike je za nas nesprejemljiv.

Debate so se udeležili sod. Adlsberger (Brod), Gril in Klembas (Ljubljana), Krekič (Zagreb), Postrak (Maribor).

Sprejet je bil sledeči odlok:

Konferenca zahteva, da se pragmatiki doda poseben stalež za strojevodje. Načrt sodr. Grila se sprejme v nadaljnjo izrabo. Centralni odbor sekcije strojevodij se pooblašča izdelava staleža strojevodij.

Globe so visoke in neznosne. Zahteva se, da se izreče globa le tedaj, če se 2 zaupnika, ki morata biti prisotna, strinjata.

Izvoli se ožji odbor za sestavo resolucije.

Po končni redakciji je bila sprejeta sledeča resolucija:

Resolucija:

Na državni konferenci zbrani strojevodje konstatirajo, da ministrstvo Saobračaja in ravnateljstvo južne železnice redno kršijo zakonito garantirane pravice strojnega osebja in jih socialno in materialno zapostavljajo. Odvzeta je stanarina, skrajšane so draginjske doklade za otroke; pri prevredbi kronske v dinarsko veljavo, so znižane plače osebju — kar je v nasprotju z zakonom od 1. januarja 1909. in 1910. leta za državne železnice, izražajoč najenergični protest proti takem postopanju, konferenca zahteva:

1. Upoštevanje vseh gori citiranih, zakonito zajamčenih pravic strojnega osebja. Predvsem povrnitev že odtrgane stanarine, doklad za otroke in razlika v plači od 1. V. 1921. Zakonito predpisano obleko se ima takoj porazdeliti.

2. Izednačijo naj se plače celokupnega železniškega osebja v državi (predvsem v Srbiji), po principu, da ne bode nikdo pri tem na dosedanjem zaslužku prikrajšan.

3. Ministrstvo Saobračaja naj preskrbi, da se to zjednačenje razširi na vse privatne železnice v državi.

4. Savezu železničarjev se nalaga, da to resolucijo predloži kompetentni oblastim.

Kvalifikacija strojevodij.

Jan, obvešča, da hoče juž. železnica imenovati strojevodjem osebje brez zakonite kvalifikacije. Proti taki nameri mora sekcija strojevodij odločno nastopiti. Zato predlaga resolucijo:

Konferenca odločno protestira proti nameri ravnateljstva južne železnice, ki hoče imenovati strojevodjem ljudi brez kvalifikacije za ta posel in zahteva upoštevo zakonitih predpisov.

Stalež strojevodij.

Gril, ta zadeva je za nas ena izmed najvažnejših. Mislim, da je strojno osebje najbolj zaščiten s svojim posebnim staležem. V temu staležu bi bili 3 razredi z 12 plačilnimi stopnjami.

V prvo bi spadali strojni mojstri; strojevodje in instruktorski strojevodje v drugi; v tretji pa pregledniki in poslovdje.

Adlsberger predlaga, da je le ena stopnja in sicer:

- a) strojno tehnični z maturo;
- b) strojni nadziralci in strojevodje;
- c) tehniško uradništvo.

Po izdatni debati se je sprejel sledeči odlok:

Konferenca strojevodij zahteva, da se pragmatiki doda poseben stalež strojevodij. Načrt sodr. Grila se sprejme kot podlago za nadaljnjo izrabo, katero naj dovrši centralno vodstvo sekcije strojevodij.

O globah osebja, predlaga sodr. Adlsberger, da sta prisotna dva zastopnika strojevodij za to, da se ju pred izrekom kazni zasliši.

Sprejme se sledeči predlog sodr. Jana, ki se glasi:

Sestavi naj se paritentna komisija 2 strojevodij in tehničnih organov.

Glede **sekcijskega sklada**, predlaga sodr. Gril sestavo pravilnika, ki ima predložiti kr. skupinam v presojo in odobritev.

S tem je bila konferenca končana.

Razne vesti.

Naš bratski list „Naprej“, je prinesel v 282. številki pod zaglavjem „Železniška zveza Slovenije s Kvarnerom in Dalmacijo članek s podpisom Grenlender, v katerem pisec strokovnjaško razpravlja vse tri načrte. Zavzema se za gg. ing. Klodič in Hrvatov projekt, ki je po našem mnenju izmed predloženih načrtov najsrečnejši.

Grenlender piše:

Vselej, kadar se je imela graditi nova železnica, se je bil boj med ljudmi, ki so zastopali ljudske interese in pa onimi, ki so imeli glavno besedo. Zadnji so bili ljudje, ki so imeli nekaj pod palcem in, ki so iz sebičnih interesov zagovarjali, kje in kod se naj gradi nova železnica. V rajni Avstriji so vedno zadnji zmagali! Tako je bilo pri gorenjski železnici, ki se je gradila ob savski strugi, namesto da bi tekla nad Kranjem med lepimi gorenjskimi vasmimi, kakor teče od Radovljice dalje. Zgradila bi se bila železnica z veliko manjšimi stroški in bi tudi vzdrževanje proge veliko manj stalo.

Ne, to se ni storilo, temveč morala je proti Kranju pasti do savske struge zgolj radi tega, ker je en sam človek hotel, da vozi železnica mimo njegove hiše. Ta je zmagal, ker je bil na Dunajskem dvoru v milosti.

Takih in enakih pripovedk, bi lahko navedli skoraj pri vseh železnicah, ki jih je Avstrija gradila. Tudi je na državne stroške gradila železnice za madžarske grofe in poljske žlahčiče, da so na cen način eksploatirali svoje gozdove.

Gospodje milijonarji in v Jugoslaviji ostali grofje, hočejo nas tudi v Jugoslaviji na enak način izvežbati. Prospeh države, koristi državljanov, interesi širših plasti ter ljudstva, to jim je deveta briga.

Ker je padla Wilsonova obmejna črta v vodo in ker smo s tem izgubili dostop do Kvarnera preko Št. Petra in Reke, je tedaj nastala potreba nove železnice, ki naj spaja Slovenijo s Kvarnerjem, t. j. tvori

zvezo z morjem, ne da bi na suhem bilo treba državno mejo prekoračiti.

Imamo tri projekte, oziroma samo dva, ker prvi projekt odpade, vsled rapalske pogodbe, kakor to izjavlja sam g. ing. R. Kavčič. Ostaneta samo dva projekta in to sta:

Drugi projekt je gg. ing. Klodič in Al. Hrovata, ki ga zastopa Odbor za zvezo dolenskih železnic iz Kočevja in Črnomlja preko Severina na Kulpi, ki je veliko bolj ugoden ter bi bil tudi širšim plastem ljudstva v korist!

Tretji projekt je oni g. ing. Fr. Musila, ali bolje rečeno gg. grofa Auersperga in milijonarja Kajfeža, ki sta naročila nemškemu inž. g. dr. Musilu, da napravi tak projekt, da bo železnica tekla po njihovih gozdovih, da prideta na ta način ceneje do eksploatacije svojih gozdov, vse drugo seveda tem dvema gospodoma ni nič mar. G. Kajfež ima dobre šance v Belgradu; padpira ga baje nam znani g. Jelič in seveda tudi naša slovenska demokratska porodica. Umevno nam le eno ni, in sicer to, da g. Dragotin Hribar stoji na Kajfeževi in grof Auerspergovi strani, dasi bi industrijska zveza morala imeti v prvi vrsti splošne koristi cele Slovenije in njene industrije, pred očmi, ne pa le dve osebi.

Glavno je, kar prihaja v poštev za industrijo, da je promet kolikor mogoče cen! Po projektu g. Musila se pa to ne doseže, ker po tem projektu bi imeli strmejšo prog; ta bi imela 25‰. Za tako velik uspon je treba več strojnega osebja in več strojev, in voznja je tudi bolj počasna, zato znatno višje tarifiranje, t. j. dražja. Porabi

se pa po takih progah več kot še enkrat toliko premoga.

Klodič Hrvatov projekt ima največji uspon 15‰, ta projekt gre po obljudenih krajih, ki štejejo do 30.000 prebivalcev, medtem ko jih šteje ob Musilovi samo 15 tisoč, tedaj polovico manj.

Krajevni interesi Poljanske doline, Koprivnika, Starega trga in Severina so upoštevanja vredni. Kraji okrog Starega trga imajo velika prirodna bogastva, gozdove, železno rudo, večjo vodno silo Kulpe; vse to govori v splošno korist razvoja industrije, ki jo moramo povzdigniti, če hočemo živeti.

Naše poslance opozarjamo, da prešturirajo oba načrta, pa bodo gotovo prišli do prepričanja, da odgovarja projekt Klodič-Hrvatov splošnim interesom, dočim Musilov samo dvema kapitalistoma.

Na enak način se je v Srbiji za g. Pašečev rudnik zgradila železnica Knažavac-Niš, 66 km dolga s 35 predori in 14 mostovi. Železnice in ceste naj se grade vendar v splošni interes!

ADALBERT KASSIG, Ljubljana

Židovska ulica.

Zaved za uniformo, krznar in izdelovatelj čepic
priporoča

svojo veliko zalogo vsakovrstnih uniformskih predmetov za železničarje, kakor: čepice, rosete, gumbe, žnore, pišalke i. t. d. Čepice zimске in letne za strojevodje, kurjače i. t. d. v raznih oblikah in po najnižjih cenah. Postrežba točna.

Po veroizpovedi je v naši državi po zadnjem štetju 5,459.212 pravoslavnih (47%), 4, 474.867 katolikov (35%), muslimanov 1,343.370 ali 11.6%, drugih veroizpovedi 9%. Po narodnosti je 9,546.000 Jugoslovanov, 190.191 ostalih Slovanov, 508.494 Nemcev, 494.163 Madžarov, Arnavtov 479.890, 178.315 Rumunov in 9585 Italijanov. Neslovanskih narodnosti je torej 16%.

Popravek. V zadnji številki „Železničarja“ pod zaglavjem „Člani prve delavske zbornice v Ljubljani“ se med imenovanimi člani črta Podbevšek Ferdo; dopolni pa se lista s sledečimi člani: **Kordin** Fran, železn. ključavničar juž. žel. v Ljubljani; **Bizjak** Luka, skladiščnik predilnice v Litiji in **Žagar** Maks, urednik, Ljubljana.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo

sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. do 13. ure in jih obrestuje po čistih

4%

Rentni davek plača društvo iz svojega. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru.

Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvo ali zastavi vrednostnih papirjev. — Menice se eskontujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

Konsumno društvo za Slovenijo

Telefon inter. štev. 178. — Brzoi. naslov
»Kodes Ljubljana«.

Ljubljana

Poštni predal št. 13. — Poštni čekovni račun štev. 10.532.

Hranilni oddelek

sprejema **hranilne vloge** in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga po

4½% večje vloge proti polletni odpovedi po **5%**

Hranilne vloge sprejemajo osebno ali po položnicah **centrala v Ljubljani** ali pa **podružnice:**

6 v Ljubljani; dalje: Kamnik, Borovnica, Litija, Tržič, Sv. Ana, Križe, Radovljica, Gorje, Kor. Bela, Sava, Jesenice, Mojstrana, Kr. Gora, Radeče, Celje, Štore, Šoštanj, Ljubno, Poljčane, Rogatec, Pragersko, Ptuj, Maribor, Ribnica na Pohorju, Fala, Št. Lovrenc na Pohorju, Guštanj, Prevalje, Leše, Mežice, Črna I., Črna II.

Sodrugi, vlagajmo vse prihranke v lastno hranilnico, katere hranilni kapital znaša že danes **nad 3 milijone kron.**

Član društva postane lahko vsak. Pristopati se zamore v vseh gori navedenih podružnicah. — Delež 200 kron. Pristopnina 10 kron.